سرمقاله

علل ناکامی برنامه‌های توسعه

ادامه از صفحه ۱

... در ایران با اهداف گسترده و متنوعی تنظیم شده‌اند که بازسازی اقتصادی بعد از جنگ، رشد سریع و مستمر اقتصادی در سطح مطلوب، کنترل نقدینگی و مهار تورم (مقابله با بیماری هلندی و تورم رکودی)، کاهش اندازه دولت و تصدی گری دولت در اقتصاد، کاهش وابستگی اقتصاد به صادرات صنعت نفت و پرهیز از خام‌فروشی، گسترش نقش آفرینی بخش خصوصی و بهبود فضای کسب‌وکار و ایجاد اشتغال، آزادسازی و افزایش خصوصی‌سازی مطابق اصل ۴۴، هدفمند کردن یارانه‌ها و مدیریت نظام پرداخت یارانه‌های انرژی، ارتقای سطح آموزشی و تقویت سرمایه‌های انسانی، پایدارسازی توسعه پایدار از جمله حفظ محیط‌زیست، مدیریت بحران آب و مدیریت مصرف انرژی، تنها بخشی از مهم‌ترین سیاستگذاری‌های اقتصادی طی سی سال اخیر بوده‌است. به‌منظور مقایسه و ریشه‌یابی برنامه‌های توسعه‌ای بعد از انقلاب در ایران، شاخص ترکیبی NSED (شاخص ملی اقتصادی-اجتماعی توسعه) با استفاده از رویکرد بازنگری صورت‌پذیرفته در گزارش توسعه انسانی سازمان ملل متحد و همچنین دستورالعمل‌های تولید شاخص‌های ترکیبی منتشرشده توسط سازمان‌های توسعه‌ای سازمان ملل متحد برای اروپا، طراحی و مدل‌سازی شده است. این شاخص بر مبنای ۶ بعد مختلف (شامل محورهای توسعه اقتصادی، توسعه سرمایه‌گذاری، توسعه انسانی، توسعه پایدار، توسعه تجاری و توسعه عمومی) و با استفاده از ۲۴ متغیر از منابع داخلی و خارجی (همانند رشد GDP، رشد سرمایه‌گذاری، بهره‌وری نیروی کار و سرمایه، شاخص توسعه انسانی، نرخ بیکاری، شاخص شدت مصرف انرژی، شاخص شدت کربن، تورم، اندازه دولت، سهم واردات در اقتصاد و...) بر اساس تکنیک وزن‌دهی یکسان (سهم ۴ درصدی هر متغیر در NSED) محاسبه شده است. کلیه متغیرها با استفاده از ضریب محرومیت موریس رفع مقیاس شده و سپس طی دو مرحله با تکنیک میانگین‌گیری هندسی ادغام شدند. شاخص ترکیبی هدف (NSED) در حد فاصل صفر و یک (استاندارد) بیانگر میزان توسعه همه‌جانبه ملی در یک سال مشخص بوده که عدد یک بیانگر بیشترین مقدار برای توسعه همه‌جانبه کشور و صفر بیانگر کمترین مقدار آن است. نهایتاً از مقادیر سالانه NSED در مبنای برنامه‌های پنج‌ساله میانگین حسابی گرفته شده که بر اساس نتایج حاصله این تحقیق، برنامه سوم و چهارم موفق‌ترین برنامه‌ها و برنامه پنجم با کسب تنها ۰٫۲۳۲۸، ضعیف‌ترین برنامه در دستیابی به توسعه همه‌جانبه مشخص شده‌اند.

تحلیل نتایج بیان می‌دارد برنامه‌های اول تا چهارم در مسیر بهبود قرار داشته‌اند (که به‌مفهوم افزایش قابلیت برنامه‌ها در ایجاد توسعه همه‌جانبه در کشور در بستر اصلاحات بعد از جنگ مبرم شده) اما تأسف‌آور تحریم‌های همه‌جانبه آمریکا و در راستای جنگ انرژی علیه ایران، وقوع تحریم بانک مرکزی و تحریم خرید نفت از ایران در بهمن ۱۳۹۰ (سال اول برنامه پنجم) باعث کاهش چشمگیر NSED در سال ۱۳۹۱ شده؛ به‌طوری که میانگین این شاخص برای برنامه پنجساز متوسط برنامه اول نیز کمتر شده است. تکانه وارده، بیش از ۵ سال، روند تحقق توسعه همه‌جانبه در اقتصاد ایران را به تأخیر انداخته، عملاً اگر فشاری در بحران کرونا و تداوم ضعف عملکردی طی برنامه ششم، این میزان عقب‌افتادگی جبران نشده است (مقادیر عملکردی برنامه ششم بر اساس داده‌های اولیه و غیرقطعی محاسبه‌شده و پیش‌بینی می‌شود مقادیر واقعی NSED، کمتر از این میزان باشد) با وجود اینکه برخی از شاخص‌ها همانند شاخص توسعه انسانی (در نتیجه گسترش پیشرفت‌های عمومی، افزایش تسهیلات آموزش و...) طی بازه سی ساله کاملا روند افزایشی داشته‌اند ولیکن دستاوردهای نهایی برنامه ششم (برآیند کلیه متغیرها در NSED) متأسفانه همچنان کمتر از دستاوردهای برنامه‌های چهارم و سوم و مؤید شکاف ۲۰ ساله در فرآیند توسعه همه‌جانبه است که می‌تواند پیامدِ نگران‌کننده باشد، اساسا برنامه‌ای که نتواند موجب غلبه بر موانع و بهبود وضع موجود شود، فاقد هر گونه کارآیی و توجیه‌پذیری خواهد بود. همچنین مطابق نتایج آنالیز حساسیت برنامه‌های سوم و چهارم به‌عنوان موفق‌ترین برنامه‌های توسعه‌ای (بعد از انقلاب) و همچنین برنامه‌های پنجم و اول باضعیف‌ترین عملکرد، متمایز شده‌اند. مهم‌ترین و اصلی‌ترین عامل در تعیین نوسانات NSED، مشکلات و موانع داخلی در کشور است. ضعف در برنامه‌ریزی واقع‌بینانه و اختلاف فاحش بین اهداف و عملکرد برنامه‌ها، به‌رغم تنظیم سند چشم‌انداز بیست‌ساله ضعف در ایجاد انسجام در برنامه‌ها و اتصال هوشمندانه آنها و از همه مهم‌تر، ناکارآمدی در ارکان برنامه‌ریزی شامل ایجاد زیرساخت‌های قوی و لازم برای توسعه، نقش فعال و تسهیل کننده دولت، جلب مشارکت عمومی و همراهی مردم در دستیابی به اهداف برنامه‌ها، مکانیزم مؤثر برای برنامه‌ریزی، اجرای برنامه و بازرسی حین اجرا و پس از اجرای آن، از اساسی‌ترین مشکلات برنامه‌ریزی در اقتصاد ایران هستند. در جنگ انرژی اخیر علیه ایران، مشکلات ساختاری داخلی، نظیر افزایش هزینه‌های دولت، کسری بودجه، انتشار پول بدون پشتوانه، خلق نقدینگی، بدهی دولت و استقراض خارجی در کنار تحریم‌ها و عوامل بیرونی، باعث تاثیرگذاری بیشتر بر رفت NSED شد. همواره ناهماهنگی برنامه‌های توسعه‌ای و بودجه سالانه آنها با به عللی مانند عدم پایبندی به ثبات سیاست‌های اقتصادی اتکا به درآمدهای نفتی، غفلت از تبعات کسری بودجه و ضعف عملکردی باعث تشدید مشکلات برنامه‌های توسعه‌ای شده است. انواع تحریم‌ها به‌عنوان ابزاری برای نیل به اهداف سیاسی توسط دولت آمریکا با شدت و ضعف متفاوت طی بازه سی‌ساله مورد بررسی می‌تواند بیثر گذارترین مانع بیرونی در موفقیت برنامه‌های شش گانه قلمداد شود. وقوع انواع بحران‌های جهانی از جمله رکود عمیق مالی ۲۰۰۸ و ۲۰۱۲ و بحران کرونا از اواخر ۲۰۱۹ به‌عنوان دومین عامل بیرونی بر فرآیند توسعه در ایران تاثیر گذار بوده است.

برنامه‌های توسعه‌ای در ایران در محیط پرتلاطم اقتصاد داخلی و فضای پرتنش بین‌المللی تدوین شده و اساسا اگر برنامه‌های توسعه‌ای تدوین‌شده قابلیت ارتقای متعهد موجود و ایجاد موفقیت همه‌جانبه را نداشته‌اند چرا با صرف هزینه‌های کلان تدوین می‌شوند و به اجرا درمی‌آیند؟ این برنامه‌ها سرنوشت کشور را در بازه به‌شدت تحت‌الشعاع قرار می‌دهند؛ آیا برنامه‌ریز ملی از تجربه شکست سنگین حاصل از برنامه پنجم در زمان تدوین برنامه ششم آگاهی نداشت؟! آیا امیدی هست که از تجارب عدم‌موفقیت در برنامه‌های پنجم و ششم برای جبران و برنامه‌ریزی اصولی و بهینه در برنامه هفتم استفاده شود؟ در مجموع دستاوردهای کلیه برنامه‌های توسعه‌ای بسیار کمتر از حد انتظار بوده است و این برنامه‌ها نتوانسته‌اند اقتصاد ایران را در مسیر توسعه اقتصادی قرار دهند. بررسی علل عدم توسعه‌یافته و عدم تحقق اهداف برنامه‌های توسعه‌ای، بیان می‌دارد که اقتصاد ایران فاقد زیرساخت‌های لازم برای پیاده‌سازی برنامه‌های توسعه‌ای جامع است. عدم ثبات اقتصادی-سیاسی و حتی برنامه‌ریزی، پاشنه آشیل اقتصاد ایران است. برآیند سیاست‌ها گاهی متمایل به عمومی‌سازی و دولتی کردن سرمایه‌ها و امکانات کشوری و گاهی در جهت خصوصی‌سازی و ایجاد بخش‌های شبه‌دولتی عمل کرده است. حتی دستاوردهای ناچیز برنامه‌ها عموما غیرقابل پیش‌بینی، تحت تاثیر عوامل بیرونی (همانند شدت تحریم‌ها و نوسانات درآمدهای نفتمحور) و به‌صورت تصادفی محقق شده‌اند.

بنابراین در تدوین برنامه‌های توسعه آتی (به‌ویژه برنامه هفتم) توصیه می‌شود از تجربیات و عملکرد کشورهای متأسفانه به‌ویژه در آسیای جنوب شرقی الگودرداری و حتما ساختار برنامه با مقتضیات خاص ایران منطبق شود. از تدوین هر گونه برنامه جامع، کلان، بلندپروازانه، رویایی و بلندمدت پرهیز شود. متناسب با چرخه عمر سیاسی و مقتضیات موجود، برنامه‌ریزی در بستر کوتاهمدت و متناسب با شرایط ملی و بودجه‌های در دسترس تنظیم شود. ایجاد ثبات اقتصادی و سیاسی، سامان‌دهی جامع الگوهای سیاستگذاری با تئوری‌های علمی اقتصاد، مدیریت درآمدهای مالیاتی و سامان‌دهی معافیت‌ها و فرارهای مالیاتی، کاهش سهم درآمدهای نفتی و افزایش پایداری بودجه برنامه‌های توسعه‌ای و همچنین مدیریت کسری بودجه و تبعات ناشی از آن، می‌تواند بسیار اثربخش‌تر در تنظیم دورنماهای بسیار بسته‌عمل کند.

دکتر علی محمدی‌پور
Alborz.payam@gmail.com

در بازدید رئیس انجمن دوستی ایران و چین از منطقه اقتصادی پیام مطرح شد:

آمادگی منطقه ویژه اقتصادی پیام برای فعالیت سرمایه‌گذاران خارجی

رئیس انجمن دوستی ایران و چین با اشاره به بالا بودن ۴۰ برابری قیمت سوخت پروازهای کارگو نسبت به پروازهای مسافری، این میزان تفاوت نرخ را منطقی ندانست و تأکید کرد این مهم اثر منفی در جلب سرمایه‌گذاران به خصوص در بخش خارجی و توسعه صادرات دارد.

به گزارش پیام آشنا، علالدین بروجردی در بازدید از این منطقه به همراه اکبر قنبرپور مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام با اشاره به لزوم برطرف کردن موانع با هدف جلب سرمایه گذاری های خارجی تصریح کرد یکی از بزرگ ترین معضلات به عنوان مانع جدی بر سر راه توسعه، تفاوت فاحش قیمت سوخت پروازهای کارگو نسبت به پروازهای مسافری است و با توجه به اینکه کارگو تنها ۲ درصد ظرفیت نقل و انتقال را عهده دار می باشد ۴۰ برابر بودن قیمت سوخت آن نسبت به پروازهای مسافری منطقی نیست.

وی افزود: توسعه صادرات و در دست گرفتن ۱۰ درصد سهم از تجارت جهانی از جمله اهداف منطقه یک هدف است که عوامل متعددی از جمله قیمت سوخت در آن نقش دارند و این در حالی است که با این تفاوت قیمت ممکن است شرکت های خارجی فضا را در اختیار گرفته و ما متضرر شویم. بنابراین انتظار می رود که هر چه سریعتر دولت و مجلس در این رابطه تصمیم گیری کرده و شاهد یک همسان سازی در این خصوص باشیم چرا که در این صورت شاهد رشد چشمگیر وشکوفایی هر چه بیشتر مناطق اقتصادی از جمله پیام خواهیم بود.

رئیس انجمن دوستی ایران و چین در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به ظرفیت های عظیم و بی بدیل منطقه ویژه اقتصادی پیام گفت: منطقه ویژه اقتصادی پیام این امکان را دارد که تبدیل به مرکز ترانزیت هوایی بین ایران و دیگر کشورها از جمله روسیه، اوراسیا و حتی کشورهای منطقه شود.

اکبر قنبرپور مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام نیز ضمن تأکید بر ضرورت تلاش در راستای توسعه صادرات و جذب سرمایه گذاران خارجی و تسهیل گری همه جانبه برای استقرار سرمایه گذاران خارجی ظهار داشت: منطقه ویژه اقتصادی پیام آمادگی کامل در جذب سرمایه گذاران خارجی از جمله سرمایه گذاران چینی و فراهم کردن بسترهای مناسب برای فعالیت های آنها در منطقه را دارد.

عضو کمیسیون صنایع:

تشکیل وزارت بازرگانی راه حل مشکل تورم نیست

عضو کمیسیون صنایع مجلس گفت تغییر ساختار دولت و ایجاد وزارت بازرگانی در میانه جراحی اقتصادی و اصلاح پارامترها، زمان و انرژی دولت را چندین ماه درگیر خواهد کرد و منجر به تشدید نابسامانی در تنظیم بازار خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، مهدی عسگری درباره طرح تشکیل وزارت بازرگانی اظهار کرد: برون‌رفت از تورم و تنظیم بازار مسیری به غیر از تغییر ساختار وزارتخانه‌ها نیاز دارد.

عضو کمیسیون صنایع مجلس افزود: مگر وزارت بازرگانی چه کار خاصی را می‌خواهد انجام دهد که وزارتخانه‌های صمت و جهاد کشاورزی که مدیریت واحد زنجیره ارزش محصولات خود را بر عهده دارند و در حال تقویت تولید و توسعه تجارت هستند، زیرساخت انجام آن را ندارند؟

عضو کمیسیون صنایع مجلس گفت: عمده دلیل تورمی که به مصرف‌کنندگان وارد شده مربوط به افزایش هزینه‌های تولید است و مهم‌ترین کاری که در سال «تولید، اشتغال، رایی دانش‌بنیان» باید انجام شود این است که با سیاست‌گذاری درست مانع از فشار بیش از پیش به تولیدکنندگان و به تبع آن، کاهش فشار نسبت به مصرف‌کنندگان شویم نه اینکه با ایجاد وزارت بازرگانی که به وزارت واردات مشهور است زمینه تضعیف تولیدکنندگان داخلی را فراهم کنیم.

وی افزود: ریشه اصلی مسئله تورم در کشور مدیریت نشدن نرخ ارز و سیاست‌های پولی- بانکی است اما رهاکردی تحت عنوان تشکیل وزارت بازرگانی، معلول‌ها را نشانه می‌رود نه علت تورم را؛ ما در گذشته تجربه وزارت بازرگانی را داشتیم اما رفتارهای ضد تولیدی و غیر اقتصادی ناشی از منفعت‌طلبی و تعارض منافع، مسئولان را بر آن داشت که همچون کشورهای پیشرو در اقتصاد، سیاست‌گذاری بخش بازرگانی و تجارت را در نهادهای متولی تولید صنعتی و کشاورزی ادغام کنند.

نماینده مردم کرج عنوان کرد: ادغام تولید و تجارت در ۱۰ سال گذشته اثرات و ثمرات خوبی هم داشته است، هرچند سیاست دولت‌ها ممکن است این اثرات را بهبود ببخشد یا خنثی کند اما در کل برای بررسی دقیق وضعیت تولید و تجارت باید به سراپا ماندن اقتصاد کشور در شرایطی که با فشار تحریم‌های بی‌سابقه روبه‌رو بوده‌ایم توجه کرد.

رئیس فراکسیون دیپلماسی اقتصادی گفت: اگر در دهه ۹۰ و در اوج سال‌های تحریم، هدیریت دهه ۸۰ وزارت بازرگانی در ساختار اجرایی کشور وجود داشت مشخص نبود چه بلایی بر سر نظام تولید، اشتغال و اقتصاد کشور می‌آمد.

تفکیک وزارتخانه‌ها زمان و انرژی دولت را چندین ماه درگیر می‌کند

عسگری افزود: آزاد سازی قیمت‌ها، منجر به فشار سنگین معیشتی به مردم شده و موضوع تفکیک وزارتخانه‌ها در سال دوم عمر دولت مانند چاه ویلی است که زمان و انرژی دولت را چندین ماه درگیر خواهد کرد و نابسامانی در حوزه تولید و تنظیم بازار را زیادتر می‌کند. در میانه اصلاحات اقتصادی که دولت نیاز به تثبیت مسئولیت‌ها و برنامه‌های خود دارد اقدام برای تشکیل وزارت بازرگانی یعنی تعلیق یا تعویق در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات دو وزارتخانه مهم صمت و کشاورزی، که این اتفاق در تضاد با اهدف دولت از تشکیل وزارت بازرگانی است.

سردار محمدیان خبر داد:

دستگیری اعضای باند بزرگ سرقت خودرو در البرز

فرمانده انتظامی البرز از شناسایی یک باند بزرگ سرقت خودرو در کشور خبر داد و گفت: اعضای ۱۵ نفره این باند با سرقت خودروهای پژو پارس و زانتیا اقدام به سند نمره و استوک فروشی قطعات آن در سراسر کشور می کردند.

به گزارش پیام آشنا، سردار عباسعلی محمدیان با اعلام این خبر بیان کرد: در پی وقوع سرقت های سریالی خودروهای زانتیا و پژو پارس با یک شیوه مشترک در سطح شهرستان های کرج و فردیس، بررسی موضوع به صورت ویژه در دستور کار پلیس آگاهی استان قرار گرفت.

وی افزود: بررسی های اولیه از مطابق وقوع سرقت حاکی از این بود که سارقان در گروه های ۳ و ۴ نفره با استفاده از یک دستگاه خودروی مزدا۳ خودروهای پارک شده در مناطق خلوت را شناسایی کرده و در کمتر از چند ثانیه آنها را به سرقت می بردند.

فرمانده انتظامی استان البرز تصریح کرد: در ادامه کارآگاهان با انجام اقدامات اطلاعاتی موفق به شناسایی هویت یکی از سارقان حاضر در سرقت ها شدند و با تحت نظر قرار دادن تحرکات او فصل جدیدی از اطلاعات بر روی پلیس باز و مشخص شد که این سارقان در قالب یک باند کشوری اقدام به سرقت خودروهای زانتیا و پژو پارس کرده و با فروش آن ها به مالخران حرفه ای در سراسر کشور در زمینه سند نمره و استوک فروشی قطعات آن در بستار تردنت فعالیت می کنند.

سردار محمدیان افزود: پس از چندین ماه تلاش بی وقفه و به کارگیری اقدامات گسترده اطلاعاتی از سوی کارآگاهان پلیس آگاهی البرز، اعضای باند ۱۵ نفره سرقت خودرو در چندین استان کشور شناسایی و با هماهنگی مقام قضائی در یک عملیات هماهنگ در سراسر کشور دستگیر شدند.

این مقام ارشد انتظامی با اشاره سوابق متعدد متهمان دستگیر شده در زمینه سرقت، اضافه کرد در بازرسی از مخفیگاه متهمان بیش از یک هزار قطعه خودروهای سرقتی و ۱۰ خودروی سرقتی کشف شد. فرمانده انتظامی استان البرز با بیان اینکه متهمان پس از تکمیل پرونده برای انجام مراحل قانونی به مراجع قضائی معرفی شدند، خاطرنشان کرد: تلاش پلیس و دستگاه قضائی برای شناسایی مال باختگان این پرونده همچنان ادامه دارد.

سردار محمدیان دریایان یادآوری کرد که استفاده از تجهیزات بازدارنده می تواند تا حد زیادی از وقوع سرقت خودروها پیشگیری کند.

در نشست ستاد مدیریت کرونا البرز تأکید

ضرورت رعایت دستورالعمل های بهداشتی کرونا

معاون سیاسی امنیتی و اجتماعی استاندار البرز با اشاره به افزایش شمار مبتلایان به کووید ۱۹ گفت: رعایت دستور العمل های بهداشتی کرونا به طور جدی پیگیری شود.

به گزارش پیام آشنا، مرتضی ولی پوری در نشست ستاد مدیریت ویروس کرونا استان البرز افزود: بنابراین ضرورت دارد کمیته اطلاع رسانی ستاد تشکیل شمار مبتلایان به کووید ۱۹ گفت: کل فرهنگ و ارشاد اسلامی ، رسانه های استان البرز برای اطلاع رسانی هرچه بیشتر در این زمینه در دستور کار قرار دهد.

وی ادامه داد: سلامت مردم از اهمیت بالایی برخوردار است بنابراین باید روسای کمیته های ستاد مدیریت کرونا شخصا در نشست های مربوطه حضور یابند.

ولی پوری گفت: بر این اساس ضرورت دارد برای افرادی که بیش از ۶ ماه از تزریق واکسن آنان گذشته، اطلاع رسانی لازم برای واکسیناسیون صورت گیرد.

وی افزود: بنابراین رعایت هرچه بیشتر دستورالعمل های بهداشتی کرونا در مکان های پرتجمع نیز مورد تاکید است.

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار البرز همچنین بر استفاده از ظرفیت های سایر دستگاه های اجرایی از جمله بروشورهای دانشگاه علوم پزشکی برای اطلاع رسانی در زمینه رعایت دستور العمل های بهداشتی کرونا تاکید کرد.

اولین ناودسته پهپادبر ارتش رونمایی شد

اولین ناودسته پهپادبر نیروی دریایی راهبردی ارتش با حضور امیر سرلشکر موسوی فرمانده کل ارتش در نلوگان جنوب نیروی دریایی راهبردی ارتش رونمایی شد.

به گزارش پیام آشنا، اولین ناودسته پهپادبر نیروی دریایی راهبردی ارتش متشکل از یگان‌های شناور سطحی و زیرسطحی با حمل انواع پهپادهای رزمی، شناسایی و آبنهادمی در نلوگان جنوب نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران و با حضور فرمانده کل ارتش و فرمانده نیروی دریایی راهبردی ارتش رونمایی شد.

در آیین رونمایی از این ناودسته، انواع پهپادهای پیشرفته و به روز تولید ارتش و وزارت دفاع با همراهی مراکز دانش‌بنیان اعم از پهپادهای نوع پلیکان، هما، آرش، چمروش، زوبین، ابابیل ۴ و بابور ۵ به پهنه آب‌های آبی‌اقیانوس هند به پرواز در آمده و توانمندی خود را به نمایش گذاشتند.

بر اساس این گزارش علاوه بر پرواز انواع پهپاد دریا پایه و عمود پرواز از سکوی پرتاب یگان‌های شناور سطحی، برای نخستین بار پهپادهای رزمی از زیردریایی تمام ایرانی فاتح و زیردریایی کیلو کلاس طارق به پرواز درآمدند.

درادین آیین امیر سرلشکر سید عبدالرحیم موسوی فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران در جمع خبرنگاران با ابراز خرسندی از اجرای موفقیت آمیز تمرین انواع پهپادهای رزمی، شناسایی و آبنهادمی نیروی دریایی راهبردی ارتش در قالب اولین ناودسته پهپادبر این نیرو گفت: با توجه به خوی تجاوزگری و روحیاتی که از نظام سلطه سراغ داریم لازم است روز به روز بر قدرت دفاعی خود بیفزاییم و این ارتقاء توان دفاعی حوزه های متعددی را شامل می‌شود که مهمترین آنها حوزه‌های نوپدید است که در این زمینه موضوع پهپادها از اهمیت بسیار بالایی برخوردار بوده و نقش تعیین کننده‌ای دارند.

وی تصریح کرد: هماانطور که مشاهده شد پهپادهای شناسایی در وقایع اشراف اطلاعاتی شناورهای ما را تا صدها کیلومتر فراسوی مرزهای کشور افزایش داده و پهپادهای رزمی و آبنهادمی نیز دست بلند جمهوری اسلامی ایران در پهنه آبهای آزاد و بین‌المللی محسوب می‌شوند که هم در برابر تهدیدها ایجاد بازدارندگی کرده و هم در صورت لزوم اگر اشتباهی از دشمنان سر بزند آن ها را با پاسخی پشیمان کننده مواجه خواهند ساخت.

همچنین امیر دریادار شهرام ایرانی فرمانده نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز در پاسخ به خبرنگاران گفت: امروز در صحنه عمل آنچه که تعیین کننده است توان فکر انسان هاست و اینکه تفکر انسان منجر به تولید تجهیزات هوشمند شود تا مأموریت هایشان را در کمترین زمان ممکن با بالاترین کیفیت اجرا کنند.

وی ادامه داد: امروز شاهد به ثمر رسیدن دستاوردهای جدید در حوزه صنعت دفاعی توسط جوانان متخصص و متعهد کشورمان بودیم که این بار در عرصه بسیار مهم پهپادی متجلی شد.

امیر دریادار ایرانی خاطرنشان کرد: با این دستاورد مهم، نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران «قادر خواهد بود» علاوه بر تسلط عملیاتی و کسب برتری هوایی در عمق اقیانوس ها، در حوزه اشراف اطلاعاتی نیز کیلومترها دورتر از یگان‌های شناور سطحی و زیر سطحی توان خود را ارتقا دهد.

یادداشت

دیپلماسی عمومی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دیپلماسی عمومی تلاش یک دولت برای برقراری ارتباط با افکار عمومی کشور دیگر تلقی می‌شود که طی این تلاش، ارزش‌ها، فرهنگ‌ها، سیاست‌ها و عقاید آن کشور برای کشور دیگر اشاعه داده می‌شود.

دیپلماسی عمومی، یکی از مهم‌ترین ابزارهای ارتقای قدرت ملی کشورهاست. جمهوری اسلامی ایران به عنوان کشوری مهم و تاثیرگذار در منطقه و جهان، می‌تواند به به کارگیری ابزار دیپلماسی عمومی، منافع ملی خود را به نحو مطلوبی تامین نماید.

به دلیل اهمیت موضوع «دیپلماسی عمومی»، در یکی از تدابیر سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نیز بر نقش چندجانبه‌گرایی و منطقه‌گرایی و دیپلماسی عمومی در امنیت و صلح منطقه‌ای و بین‌المللی تأکید شده است.

مسئله این است که جمهوری اسلامی ایران چگونه می‌تواند از دیپلماسی عمومی نوین برای تحقق اهداف و منافع خود در عرصه‌ی بین‌الملل و در قبال بازیگران بین‌المللی استفاده کند؟

در راستای پاسخ به این سؤال، با بهره‌گیری از روش پژوهش تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی، و با اتکا به نظریات پیرامون شبکه و شبکه‌های اجتماعی و بنای یک مدل مفهومی به عنوان چارچوب نظری پژوهش، به این نتیجه رسیده است که جمهوری اسلامی ایران با استفاده از رویکرد شبکه محور و استفاده از ظرفیت‌های کنشگران مردمی و بومی در بستر دیپلماسی عمومی نوین و با تمرکز بر پرورش رهبران اجتماعی به عنوان مؤلفه‌ی محوری شبکه‌سازی راهبردی، در سه فاز بسترسازی بومی حمایت اجتماعی، شکل‌گیری سرمایه‌ی اجتماعی بومی و جریان‌سازی اجتماعی، می‌تواند به شبکه‌سازی راهبردی، بلندمدت و پایدار در فرآیند دیپلماسی عمومی نوین در قبال کشورها هدف، پرداخته و اهداف خود را در عرصه‌ی بین‌الملل محقق سازد.

همچنین در این راهبرد، جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت نهادهای غیردولتی، جامعه‌ی مدنی فراملی، شبکه‌های هواداری و کانون‌های تفکر به تقویت مشارکت بازیگران غیردولتی در عرصه امور بین‌المللی پرداخته و با بروزرسانی سیاست‌های مرتبط با دیپلماسی عمومی متناسب با مؤلفه‌های کنونی جریان اطلاعات و ارتباطات، به سازوکاری برای دیپلماسی عمومی با رویکرد شبکه محور دست یابد. جمهوری اسلامی ایران به منظور اثرگذاری مطلوب بر جوامع مخاطب از طریق دیپلماسی عمومی، نیازمند استفاده از رویکردهای جدید مبتنی بر الگوهای شبکه محور ارتباطات و تعاملات جدید اجتماعی است.

سیدامیرحسین صدرپور
Alborz.payam@gmail.com

اخبار سراسری

بهادری جهرمی: دولت قصدی برای بازگرداندن ارز ترجیحی ندارد

سخنگوی دولت گفت: به هیچ‌وجه، هرگز دولت پیشنهاد و نه لایحه‌ای داده و نه قصدی داشته لایحه‌ای بدهد که نرخ ارز مبنای محاسبه را به ۴۲۰۰ تومان برگرداند.

به گزارش پیام آشنا، علی بهادری جهرمی سخنگوی دولت در سخنانی با اشاره به موضوع «بازگشت ارز ترجیحی» و طرح آن در برخی رسانه‌ها، اظهار کرد: با توجه به اینکه مطابق قانون بودجه، دولت مکلف شده بود که نرخ ارز مبنای محاسبه عوارض ورودی را، نرخ ارز ETS حساب کند (یعنی فرض شود که نرخ ارز نیمایی حساب کند)، نتیجه این تصمیم چنین می‌شد که مطابق قانون بودجه تا پیش از این اگر کالایی در حال ورود به کشور بود و می‌خواستیم مشخص کنیم که ارزش ریالی آن چقدر است تا مبنایی بر آن ارزش ریالی، از آن کالا عوارض گرفته شود - و این در حالی بود که آن کالا را از خارجی خریداری شده بود - اهمیت داشت که هر دلار را چند تومان حساب کنیم.

وی ادامه داد: تا پیش از این از سال ۱۳۹۷، این نرخ ارز ۴۲۰۰ تومان فرض می‌شد یعنی تصور می‌کردیم هر دلار ۴۲۰۰ تومان است، بنابراین یک جنس مثلا ۱۰ هزار دلاری ضربدر ۴۲۰۰ تومان می‌شد و قیمت تمام شده محاسبه و حقوق ورودی آن محاسبه و دریافت می‌شد.

سخنگوی دولت تأکید کرد: قانونگذار در قانون بودجه امسال گفته است که این نرخ ارز که عدد محاسباتی است را ۴۲۰۰ تومان فرض نکنید، بلکه همان ارز ETS واقعی را محاسبه کنید، دولت مکلف به اجرای این قانون بود، اما اجرای آن منجر به این می‌شد که نرخ عوارض ورودی نسبت به ۴۲۰۰ تومانی قبلی، پنج شش برابر افزایش یابد.

بهادری جهرمی اضافه کرد: هیئت وزیران پیش از اجرای این قانون در تاریخ ۷ اردیبهشت جلسه‌ای داشت و در آن تصمیم گرفت برای اجرای این قانون، ضریب‌های حقوق گمرکی و سود بازرگانی را کاهش دهد، این یک سیاست ترمیمی بود تا آثار تورمی سیاست اصلاح اقتصادی را کاهش دهد و مطابق همین تصمیم، سود بازرگانی برای بسیاری از کالاها کاهش پیدا کرد و ابلاغ شد چون در اختیار هیئت وزیران بود.

بهادری جهرمی خاطرنشان کرد: نرخ ارز مبنای محاسبه که از ۴۲۰۰ تومانی به ETS تبدیل شده، هرگز تغییر نکرده است، دولت پیشنهاد داده که عوارض ورودی که ضربدر این نرخ ارز می‌شود، کاهش پیدا کند که جمع مبلغ ورودی را کاهش خواهد داد.

امارات: به دنبال فرستادن سفیر به تهران هستیم

مشاور رئیس امارات با تأکید بر اینکه کشورش خواهان ایجاد هیچ محوری علیه ایران نیست گفت که ابوظبی به دنبال فرستادن سفیر به تهران است.

به گزارش پیام آشنا، انور قرقاش، مشاور رئیس دولت امارات در امور دیپلماتیک در گفت وگو با رویترز تأکید کرد که ابوظبی به دنبال ایجاد هیچ محوری علیه هیچ یک از کشورهای منطقه به ویژه ایران نیست.

وی با تأکید بر اینکه کشورش خواهان تقابل با ایران نیست خاطرنشان کرد: ابوظبی به دنبال فرستادن سفیر به تهران و از سرگیری روابط با ایران است.

این مقام امارتی گفت: از هر طرحی که بدون هدف، قرار دادن کشور ثالث از ما محافظت کند، استقبال می کنیم.